

הגדה של פסח

La Haggada de Pessa'h
Traduite et annotée par
Yonathan Lilti יהונתן בן שרה

Strasbourg, le 2 avril 2020

שטראסבורג, ה' בניסן תש"ף

Bonjour chers parents,

En plus de toutes ses nombreuses compétences, Rav Yonathan Lilti est aussi un maître incontesté de la hagada de pessah. Faute de moyens techniques et de temps, nous n'avons pas pu vous imprimer la hagada de Yonathan Lilti, nous vous envoyons donc le fichier à imprimer.

Que l'étude de ce texte à pessah soit un mérite de plus pour la pleine guérison de notre maître (dont la situation reste à l'heure actuelle préoccupante) et de tous les malades.

Daniel Mevorah

סימן לסדר של פסח

Ordonnance de la soirée de Pâque.

ורחץ

Lavage des mains

יחץ

Une matsa est rompue

רחצה

Lavage des mains

מרור

Herbes amères

שלחן עורך

Repas

הלל-נרצה

Hallel - Agrément

קדש

Kiddouche

כרפס

Céleri

מגיד

Récit

מוציא-מצא

Pain et matsa

כורך

Mélange

צפון-ברך

Afikomane - Birkat hamazone

La soirée de Pessa'h est organisée autour de la mitzvah de raconter la sortie d'Egypte afin de reconnaître, au travers de ce récit, la place centrale d'H' dans notre libération et la dette éternelle que nous avons contractée envers notre Libérateur depuis ce jour.

קִדְשׁ

Boire quatre coupes de vin durant la nuit du Séder, et les boire en étant accoudé sur le côté gauche, est une obligation rabbinique. Sur la première coupe on prononce le kiddouche.

זְמַן חַרוּתְנוּ בְּאַהֲבָה מְקַרָּא קִדְשׁ. זְכוֹר לְיַצִּיאַת מִצְרַיִם.

Si Pessa'h tombe Chabbat on commence le kiddouche ici.

moment de notre libération offerte par affection, convocation sainte en souvenir de la sortie d'Egypte ;

יוֹם הַשְּׁשִׁי:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּו שְׁבֹת מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

כִּי בָנוּ בְּחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְשָׁתָּ מְכַל הָעַמִּים.

car c'est nous que Tu as choisis, nous que Tu as distingués parmi tous les peuples

(וְשַׁבְּתוֹת ו) מוֹעֲדֵי קִדְשֶׁךָ (et tes chabbatot et) tes saintes convocations

(בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׂוֹן הַנְּחֻלָּתָנוּ.

(avec affection et bienveillance) avec joie et allégresse Tu nous as donnés en héritage.

Si Pessa'h tombe dans la semaine on commence ici

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדְּשׁ (הַשְּׁבֹת ו) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים

Tu es bénédiction H', qui distingues (le chabbat et) Israël et les périodes.

אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה מְקַרָּאֵי קִדְשׁ, אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:

Voici les fêtes d'H', convocations saintes que vous convoquerez à leurs époques :

Quand Yom Tov tombe Motsaé Chabbat on fait la havdala suivante. Devant la flamme d'une bougie on dit :

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יְהוָה, אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: Et Moché a énoncé les fêtes d'H' aux Béné Israël.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מְלַךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ:

Tu es bénédiction H', notre D..., Roi de l'Univers, créateur des lumières du feu.

סְבָרֵי מְרַנֵּן:

Votre attention, Mes Maîtres.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מְלַךְ הָעוֹלָם, הַמְּבַדִּיל בֵּין קִדְשׁ לְחוּל.

Tu es bénédiction H', notre D..., Roi de l'Univers, qui sépare entre distinct et indistinct,

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מְלַךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

Tu es bénédiction H', notre D..., Roi de l'univers, Créateur du fruit de la vigne.

וּבֵין אוֹר לְחוֹשֶׁךְ. וּבֵין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים.

entre lumière et obscurité, entre Israël et les peuples

וּבֵין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה.

et entre le septième jour et les 6 jours d'activité.

בֵּין קִדְשָׁתְּךָ שְׁבֹת לְקִדְשָׁתְּךָ יוֹם טוֹב הַבְּדֻלָּת.

Entre la distinction du Chabbat et celle de Yom tov Tu as fait séparation

וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשִּׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה

הַקִּדְשָׁתְּךָ וְהַבְּדֻלָּת.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מְלַךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מְכַל עָם. וְרוֹמַמְנוּ

Tu es bénédiction H', notre D..., Roi de l'univers qui nous a choisis d'entre tous les peuples, nous a élevés

מְכַל לָשׂוֹן. וְקִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתִּתֵּן לָנוּ

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה.

d'entre toutes les langues, nous a distingués par ses mitsvot. Tu nous as donné, H' notre D... par affection

(שְׁבֹתוֹת לְמַנוּחָה ו) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה.

(les chabbatot pour le repos et) des fêtes pour la joie,

חֲגִים וְזְמַנִּים לְשִׂשׂוֹן

des pèlerinages et des périodes pour l'allégresse

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבַדִּיל בֵּין קִדְשׁ לְקִדְשׁ

Tu es bénédiction, H', qui sépare entre le distinct et le distinct.

(אֶת יוֹם הַשְּׁבֹת הַזֶּה ו) אֶת יוֹם חַג הַמִּצּוֹת

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מְלַךְ הָעוֹלָם,

שֶׁהֶחַיֵּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזְמַן הַזֶּה:

Tu es bénédiction, H', notre D..., Roi de l'Univers qui nous as fait vivre et nous as fait atteindre ce moment-là.

אֶת יוֹם טוֹב מְקַרָּא קִדְשׁ הַזֶּה

ce jour de fête, convocation sainte,

On boit la majorité du verre accoudé sur le côté gauche.-

וְרֵחַץ

On fait la nétilat yadaïm sans dire de bénédiction.

Nos sages nous ont prescrit de manger, avant le repas, un légume trempé dans de l'eau salée ou du vinaigre. Ceci, afin d'inciter les enfants ou les convives à poser des questions. En effet, le récit de la sortie d'Egypte dans la Torah prend à plusieurs reprises la forme d'une réponse d'un père à la question d'un fils.

De même qu'avant de manger du pain, on fait la nétilat yadaïm, de même avant de manger un aliment trempé dans un liquide. Mais on ne prononcera pas de bénédiction.

כַּרְפַּס

On distribue du céleri ou du radis d'un volume inférieur à un Kazaït que l'on trempe dans du vinaigre ou de l'eau salée et on dit la bénédiction suivante en pensant qu'elle s'applique aussi au maror que l'on consommera plus tard.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָאָדָמָה:

On peut manger le karpas accoudé ou non.

יְחִץ

Le maître de maison prend la matsa du milieu et la partage en deux. Il remet la part la plus petite entre les deux Matsot entières et cache l'autre pour l'afikomane. Certains ont l'habitude d'envelopper l'afikomane dans un baluchon et de la faire porter à chaque convive sur l'épaule comme en sortant d'Egypte.

מגיד

Plan de MAGUID

הא לחמא עניא : Pour intriguer les enfants et susciter leurs questions on s'est lavé les mains, on a trempé le céleri, et on a coupé une matsa en deux. C'est pour cela aussi, que l'on invite les convives à manger (ha la'hama ania) pour aussitôt retirer le plateau de la table au lieu de commencer le repas.

Ensuite viendra la question de l'enfant, puis la réponse du père. La Michna Pessa'him au chapitre 10, indique que cette réponse doit commencer par la situation défavorable qui fut la nôtre, pour finir par l'amélioration de notre condition. Cette réponse sera donnée dans עבדים היינו

C'est une réponse brève mais, si l'enfant est assez intéressé, il pourra écouter le récit approfondi de notre libération lors du commentaire des versets de "ארמי אוֹבֵד אֲבִי".

Pour Rabbane Gamliel, au récit de la sortie d'Egypte doit s'ajouter l'évocation des trois symboles liés à la consommation, de la matsa, du pessa'h et du maror. Aussi à la suite de la dracha de "ארמי אוֹבֵד אֲבִי" va-t-on aborder le sens de ces trois aliments.

Concernés au plus haut point par la sortie d'Egypte nous ferons de notre récit un Hallel et une Béra'ha.

On découvre la matsa. On soulève le plateau et on dit à haute voix :

שְׁבַכְל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מְטַבְּלִין אֶפְּלוֹ פַּעַם
אַחַת,

Pourquoi est-ce que les autres nuits nous ne trempons même pas une seule fois

הַלֵּילָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְּעָמִים
et cette nuit, deux fois ?

שְׁבַכְל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵין וּבֵין
מְסַבִּין

Pourquoi est-ce que les autres nuits nous mangeons soit assis soit accoudés

הַלֵּילָה הַזֶּה כָּלָנוּ מְסַבִּין.
et cette nuit nous sommes tous accoudés ?

On rapporte le plateau sur la table et on répond :

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם

וַיֹּצִיאֵנוּ ה' אֶל-הַיָּם הַיָּם מִמֶּנּוּ
Esclaves de Pharaon nous étions en Egypte et H' nous a fait sortir de là-bas

בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה.
d'une main forte et avec un bras étendu

וְאֵלּוֹ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת

אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם

Et si Hakadoche Barou'h Hou n'avait pas fait sortir nos pères d'Egypte

הָרִי אָנוּ וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מִשְׁעֶבְדֵי הָיִינוּ

לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם.

voilà que nous, nos enfants et nos petits enfants serions restés esclaves de Pharaon en Egypte.

וְאֶפְּלוֹ כָּלָנוּ חֲכָמִים כָּלָנוּ נְבוֹנִים כָּלָנוּ זְקֵנִים

Et même si nous sommes tous savants, tous intelligents, tous expérimentés,

הָא לַחְמָא עֲנִיא.

Voici le pain dépouillé

דִּי אָכְלוּ אֲבֹהֵתְנָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם.
qu'ont mangé nos pères en terre d'Egypte

כָּל דְּכָפִין יִיתִי וְיִיכּוֹל.

כָּל דְּצָרִיךְ יִיתִי וְיִפְסַח.

Que tout celui qui a faim, vienne et mange ! Que tout celui qui a besoin, vienne faire Pessa'h !

הַשְּׁתָּא הָכָּא. לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל.
Cette année ici, l'an prochain en terre d'Israël.

הַשְּׁתָּא עֲבָדִי.

לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חוֹרִין.

Cette année, esclaves, l'an prochain, libérés.

On remplit une deuxième coupe de vin, on enlève le plateau et le plus jeune demande :

מָה נִשְׁתַּנָּה הַלֵּילָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת,

Quelle est la différence entre cette nuit et les autres ?

שְׁבַכְל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמִצָּה,

Pourquoi les autres nuits mangeons-nous du pain levé et non levé,

הַלֵּילָה הַזֶּה כָּלּוּ מִצָּה.

et cette nuit, que du pain non levé ?

שְׁבַכְל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יִרְקוֹת,

Pourquoi est-ce que les autres nuits mangeons-nous toutes sortes de légumes

הַלֵּילָה הַזֶּה מְרוֹר.

et cette nuit, des herbes amères ?

כָּלְנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה,

tous connaissant la Torah,

מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיציאת מצרים.

nous avons l'obligation de raconter la sortie d'Egypte

וְכָל הַמְרַבֵּה לְסַפֵּר בִּיציאת מצרים הרי זה

מְשַׁבַּח.

Et tout celui qui s'attarde dans le récit de la sortie d'Egypte, mérite des louanges.

On s'attache, dans les paragraphes suivants, à démontrer qu'il est louable de développer le récit de la sortie d'Egypte.

בְּרוּךְ

הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא

Béni soit l' Omniprésent, Béni soit-il.

בְּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרוּךְ

הוּא.

Béni soit Celui qui a donné la Torah à son peuple Israël. Béni soit-il.

כְּנָגַד אַרְבַּעַה בָּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה.

La Torah a évoqué quatre enfants :

אֶחָד חָכָם. וְאֶחָד רָשָׁע.

un savant, un mal intentionné

וְאֶחָד תָּם וְאֶחָד שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשֹׂאוֹל

un simple et un qui ne sait pas questionner.

חָכָם

מֶה הוּא אוֹמֵר:

Le savant que dit-il ?

(דברים פרק ו) מָה הָעֵדוּת וְהַחֲקִים

וְהַמְשָׁפְטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

אֶתְכֶם.

Quels sont les lois de témoignages, les décrets et les règlements que vous a ordonnés H' notre D... ?

וְאָף אֶתָּה אָמַר לוֹ כְּהַלְכוֹת הַפֶּסַח

Et toi aussi dis lui en suivant l'ordre des michnayot de pessa'him jusqu'à :

אֵין מִפְטָרִין אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן.

"On ne sert après le sacrifice pascal aucun dessert."

רָשָׁע

מֶה הוּא אוֹמֵר – מָה הָעִבּוּדָה

הַזֹּאת לָכֶם ?

Le malveillant que dit-il ? "Qu'est-ce que ce culte-là pour vous ?"

לָכֶם וְלֹא לוֹ. וְלִפִּי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן

הַכָּלָל כִּפָּר בְּעֶקֶר.

"Pour vous" et non "pour lui". Et comme il s'est exclu de l'ensemble, il a nié Hachem.

וְאָף אֶתָּה הִקְהָה אֶת שִׁנָּיו וְאָמַר לוֹ

Et toi aussi use ses dents et dis-lui :

בְּעִבּוּר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם.

C'est pour que j'accomplisse cela qu'H' est intervenu pour moi quand je suis sorti d'Egypte

לִי וְלֹא לוֹ וְאֵלּוּ הֵיּהָ שֵׁם לֹא הֵיּהָ נִגָּאֵל.

"Pour moi" et pas "pour lui" et s'il avait été là-bas il n'aurait pas été délivré.

מֵעֲשֵׂה

בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ

וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה

La preuve en est que Rabbi Eliézer et Rabbi Yéhochooua et Rabbi Elazar ben Azaria

וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוּן,

et Rabbi Akiva et Rabbi Tarfone

שָׁהִיו מְסֻבִּין בְּבֵנֵי בְּרַק;

s'étaient attablés à Bné Bérak

וְהָיוּ מְסַפְּרִין בִּיציאת מצרים כָּל אוֹתוֹ

הַלַּיְלָה,

et racontaient la sortie d'Egypte toute cette nuit-là

עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם,

jusqu'à ce que leurs élèves soient entrés et leur aient dit :

רְבוֹתֵינוּ, הַגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל

שַׁחֲרִית:

" Nos maîtres, le temps de la lecture du chéma du matin est arrivé.

אָמַר

רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה,

Rabbi Elazar ben Azaria a dit :

הֲרִי אָנִי כְּבֵן שִׁבְעִים שָׁנָה,

Me voici comme âgé de 70 ans

וְלֹא זְכִיתִי שֶׁתֵּאָמַר יִציאת מצרים בַּלַּיְלוֹת,

et je n'ai pas eu le mérite de faire dire la sortie d'Egypte la nuit

עַד שֶׁדַּרְשָׂה בֶּן זוּמָא, שֶׁנֶּאֱמַר

jusqu'à ce que Ben Zoma l'exploite du verset :

"לְמַעַן תִּזְכּוֹר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם,

afin que tu te souviennes du jour de ta sortie de la terre d'Egypte

כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (דברים טז, ג)

tous les jours de ta vie.

"יְמֵי חַיֶּיךָ", הַיָּמִים;

Les jours de ta vie : ce sont les jours

"כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", הַלַּיְלוֹת.

tous les jours de ta vie : ce sont les nuits

וְחַכְמִים אוֹמְרִים "יְמֵי חַיֶּיךָ", הָעוֹלָם הַזֶּה;

et les 'Ha'hamim disent : les jours de ta vie c'est ce monde-ci

"כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", לְהַבִּיא אֶת יְמוֹת הַמְּשִׁיחַ:

tous les jours de ta vie incluent les jours du Machia'h.

שְׁנֵאֲמַר (יהושע פרק כד)
 comme il est dit : (Yehochoua : Chap. 24)
 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר יְהוָה
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 Et Yehochoua dit à tout le peuple : Ainsi dit H', D... d'Israël :
 בְּעֵבֶר הַנָּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם
 De l'autre côté du fleuve vos pères ont habité autrefois,
 תָּרַח אָבִי אֲבִרְהָם וְאַבְרָהָם וַיַּעֲבֹדוּ אֱלֹהִים
 אֲחֵרִים:

Téra'h, père d'Avraham et père de Na'hor et ils ont servi d'autres dieux.
 וְאַתָּה אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבִרְהָם מֵעֵבֶר הַנָּהָר
 Et J'ai pris votre père, Avraham de l'autre côté du fleuve
 וְאוֹלָךְ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן וְאַרְבַּב {וְאַרְבֵּה}
 אֶת זְרַעוֹ
 et je l'ai fait parcourir toute la terre de Kénaan et J'ai multiplié sa
 descendance
 וְאַתָּן לוֹ אֶת יִצְחָק:
 et Je lui ai donné Isaac
 וְאַתָּן לְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו
 et J'ai donné à Isaac Yaacov et Essav
 וְאַתָּן לְעֵשָׂו אֶת הַר שֵׁעִיר לְרִשְׁתָּהּ אוֹתוֹ
 et j'ai donné à Essav la montagne de Séir pour qu'il en prenne
 possession
 וַיַּעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם:
 et Yaakov et ses fils sont descendus en Mitsraïm.

Dracha de "Arami oved avi".

La Michna dans Pessa'him préconise de prolonger la première réponse brève faite à l'enfant par une étude détaillée du passage Arami Oved Avi. La première réponse ayant été donnée, l'analyse des versets de ce passage de la sidra Ki-Tavo va maintenant être abordée. Cette étude (et les louanges qui lui succéderont) commence ici par trois paragraphes d'introduction et se termine avant que Rabbane Gamliel n'énonce son principe.

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל

בְּרוּךְ הוּא
 Béni soit celui qui garde sa promesse faite à Israël, Béni soit-il.
 שֶׁהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָשַׁב אֶת הַקֵּץ
 Car Hakadoch Barou'h Hou a compté le terme
 לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּבְרִית
 בֵּין הַבְּתָרִים
 pour accomplir ce qu'il a dit à Avraham notre père lors de l'alliance entre
 les quartiers
 שְׁנֵאֲמַר :
 (בראשית פרק טו)
 וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע תְּדַע
 Il a dit à Avram : Sache bien
 כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם
 que étrangère sera ta descendance dans une terre qui n'est pas la leur

תָּם מַה הוּא אוֹמֵר – מַה זֹאת.

Le simple que dit-il ? "Qu'est-ce que c'est ?
 וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד
 Et tu lui diras : - Avec la force du bras
 הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים
 H' nous a fait sortir d'Egypte de la maison des esclaves.

וְשֵׂאִינוּ יָדַע לְשֹׂאוֹל, אֵת

פֶּתַח לוֹ
 Et celui qui ne sait pas questionner, c'est à toi de l'initier.
 שְׁנֵאֲמַר וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר
 Comme il est dit : Et tu raconteras à ton fils, ce jour-là, en disant :
 בְּעֵבֹר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם
 C'est pour que j'accomplisse cela qu'H' m'a fait tout cela quand je suis
 sorti d'Egypte.
 יָכוֹל מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ ת"ל בַּיּוֹם הַהוּא.
 On aurait pu croire (qu'on s'acquitte de la Mitsvah de raconter) dès Roch
 "Hodech. Le verset précise en disant "ce jour-là".
 אִי בַּיּוֹם הַהוּא יָכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם ת"ל בְּעֵבֹר
 זֶה.

Avec les mots "ce jour-là", j'aurais pu croire : en plein jour (du 14 nissan).
 Le passouk précise en disant "pour cela".

בְּעֵבֹר זֶה לֹא אָמַרְתִּי אֱלֹהֵי בְּשֵׁחָה
 "Pour cela" m'oblige à dire que le récit de la sortie d'Egypte ne se fait
 qu'au moment
 שְׁשֵׁשׁ מִצָּה וּמְרוֹר מִנְחִים לְפָנֶיךָ
 où la matsa et le maror sont posés devant toi.

La réponse du père au fils est donnée dans le passage בדים היינו
 et part donc de l'esclavage en Egypte. Mais un autre avis est
 formulé dans la guémara Pessa'him qui propose de remonter le
 récit aux origines idolâtres de nos ancêtres pour arriver à la
 sortie d'Egypte et au rapprochement d'Israël et d'H. Le modèle
 en est le discours de Josué aux enfants d'Israël après leur
 installation en terre promise qui recourt au même procédé. Il
 faut remarquer que cette citation est incomplète dans la hagadda
 car elle termine par la descente des Bné Israël en Egypte
 n'évoquant rien de notre libération, centre même de la soirée du
 Séder. Mais c'est une chose courante dans le Talmud de ne citer
 que le début d'un texte alors que c'est la suite non citée qui est la
 véritable illustration. (Voir le texte complet dans le livre de
 Josué au Chapitre 24.)

מִתְחִלָּה עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה הָיוּ

אֲבוֹתֵינוּ
 Au début, nos ancêtres étaient idolâtres
 וְעַכְשֵׁיו קָרְבָנוּ הַמְּקוֹם לְעֲבוֹדָתוֹ
 et maintenant, Hachem nous a rapprochés de son service

הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ: (י) וְעַתָּה הִנֵּה הִבֵּאתִי אֶת
 רֵאשִׁית פְּרֵי הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לִּי יְהוָה וְהִנְחִיתוּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: (יא) וְשִׂמַּחְתָּ בְּכֹל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן
 לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְבֵיתְךָ אֶתָּה וְהַלְוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ:

וְעִבְדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה:
 et on les fera travailler et souffrir quatre cents ans
 וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנֹכִי
 et aussi le peuple qui les aura asservis Je le punirai
 וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גְּדוֹל:
 et ensuite ils sortiront avec de grandes richesses.
 On couvre les matsot et on lève le verre en disant :

אַרְמִי אֲבָד אָבִי
 L'araméen a voulu détruire mon père
וַיֵּרַד מִצְרַיִמָּה
 puis il descendit en Egypte
וַיֵּגֶר שָׁם
 et il alla séjourner là-bas
בְּמִתֵּי מְעַט
 en petit nombre
וַיְהִי שָׁם לְגוֹי
 et il devint là-bas un peuple
גְּדוֹל עָצוּם
 grand, important
וְרַב:
 et nombreux.

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ
 C'est cette promesse qui s'est accomplie pour nos pères et pour nous
שְׁלֹא אֶחָד בְּלִבָּד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ
 car il n'y en a pas eu qu'un seul qui s'est levé contre nous pour nous
 exterminer
אֲלֹא שְׁפָכְל דּוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ
 לְכַלּוֹתֵנוּ
 mais à chaque époque on se lève pour nous anéantir
וְהַקַּב"ה מְצִילֵנוּ מִיָּדָם
 et Le Saint Béni Soit-Il nous sauve de leur mains.
 On repose le verre et on découvre les matsot.

וַיֵּרַד מִצְרַיִמָּה
 Puis il descendit en Egypte
אָנוּס עַל פִּי הַדְּבָר
 contraint par la parole d'H'
וַיֵּגֶר שָׁם
 et il alla séjourner là-bas
מִלְמַד שְׁלֹא יָרַד לְהִשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם
 Cela nous apprend qu'il n'est pas descendu pour s'installer en Egypte
אֲלֹא לְגוֹר שָׁם
 mais pour y séjourner.
שְׁנֵאמַר (בראשית פרק מז)
 comme il est dit :
וַיֹּאמְרוּ אֶל פֶּרְעֹה
 Et ils (Yaacov et ses fils) ont dit à Par'o
לְגוֹר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
 pour séjourner dans la terre nous sommes venus
כִּי אֵין מְרֻעָה לְצֹאֵן אֲשֶׁר לְעַבְדֶיךָ
 car il n'y a pas de pâturage pour le troupeau de tes serviteurs
כִּי כָבֵד הָרַעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
 car la famine est lourde dans la terre de Canaan
וְעַתָּה יִשְׁבוּ נָא עִבְדֶיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:
 et maintenant que tes serviteurs puissent s'installer en pays de Gochen.
בְּמִתֵּי מְעַט
 en petit nombre
כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ספר דברים פרק י)
בְּשִׁבְעִים נַפְשׁ
 Au nombre de soixante dix personnes
יָרְדוּ אֲבוֹתֶיךָ מִצְרַיִמָּה
 tes pères sont descendus en Egypte

צֵא וְלִמַּד מֵה בְּקֵשׁ לְכֵן הָאֶרְמִי
 Sors et apprends ce que Lavan l'Araméen a cherché
לְעֵשׂוֹת לִיעֲקֹב אָבִינוּ
 à faire à Yaacov notre père.
שְׁפָרְעָה לֹא גָזַר אֲלֹא עַל הַזְּכָרִים
 Car Pharaon n'a décrété que contre les garçons
וְלָכֵן בְּקֵשׁ לְעַקֵּר אֶת הַכֹּל
 et Lavan voulut déraciner le tout
שְׁנֵאמַר
 comme il est dit :
 Voici donc les versets que prononce le paysan juif qui apporte
 les prémices au Beth Hamikdache. Ces versets seront étudiés mot après
 mot car ils expriment la reconnaissance qu'on doit avoir quand la terre
 d'Israël donne ses fruits et sont le modèle d'un récit élogieux de la sortie
 d'Egypte, tel que nous devons le dire ce soir, évoquant les miracles
 répétés depuis l'esclavage jusqu'à l'arrivée en terre promise.
 ספר דברים פרק כו
 (א) וְהָיָה כִּי תִבּוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה
 וַיִּרְשָׁתָהּ וַיִּשְׁבֹּת בָּהּ: (ב) וְלִקַּחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרֵי הָאָדָמָה אֲשֶׁר
 תִּבְרֵא מֵאֶרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ וְשִׂמַּחְתָּ בְּטֹבָא וְהִלַּכְתָּ אֶל
 הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁפְּן שְׁמוֹ שָׁם: (ג) וּבֵאתָ אֶל
 הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יְהִי בַיָּמִים הֵהָם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַיהוָה
 אֱלֹהֶיךָ כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לֵאמֹר:
 (ד) וְלִקַּח הַכֹּהֵן הַטֹּטֵן מִיָּדְךָ וְהִנְחִיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: (ה)
 וְעִנִּיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ **אַרְמִי אֲבָד אָבִי וַיֵּרַד**
מִצְרַיִמָּה וַיֵּגֶר שָׁם בְּמִתֵּי מְעַט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גְּדוֹל עָצוּם
וְרַב: (ו) וַיִּרְעוּ אֶתְנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה
קָשָׁה: (ז) וַנִּצְעַק אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת
קוֹלָנוּ וַיִּרֶא אֶת עֲבִינוּ וְאֶת עֲמֻלָּנוּ וְאֶת לְחֻצְנוּ: (ח) וַיּוֹצֵאֵנוּ
יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה וּבְמִרְאָה גְּדֹל
וּבְאֹתוֹת וּבְמִפְתִּיּוֹם: (ט) וַיְבָאֵנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת

הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה
Allons, rusons contre lui pour ne pas qu'il se multiplie
וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה מִלְחָמָה
et que s'il arrivait une guerre
וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל שְׂנְאֵינוּ
il se rajoute lui aussi à nos ennemis
וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ:
qu'il nous combatte et qu'il parte du pays.

וַיַּעֲנוּנוּ

et ils nous rabaissèrent

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שמות פרק א

comme il est dit :

וַיִּשְׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים

les Egyptiens nommèrent sur lui des chefs de corvées

לְמַעַן עֲנֹתוֹ בְּסִבְלָתָם

pour l'opprimer par leurs charges

וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכָּנוֹת לְפָרֹעַ

et il construisit des villes d'entrepôt pour Par'o

אֶת פִּתּוֹם וְאֶת רַעַמְסֵס:

Pitom et Raamsés.

וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה:

et mirent sur nous un travail pénible.

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

comme il est dit :

שמות פרק א

וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם

Et les Egyptiens firent travailler

אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרָה:

les enfants d'Israël de façon accablante.

וַנִּצְעַק אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

Et nous avons crié vers H', D... de nos pères

וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹלֵנוּ

et H' a entendu notre voix

וַיִּרְא אֶת עֲוֹנוֹנוּ

et il a vu notre humiliation

וְאֶת עֲמַלְנוּ

nos efforts stériles

וְאֶת לַחֲצֵנוּ:

et nos privations.

וַנִּצְעַק אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

Et nous avons crié vers H', D...de nos pères

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שמות פרק ב

comme il est dit :

וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם

Et pendant cette longue période

וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם

le roi d'Egypte mourut

וַיִּאֲנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבָדָה

et les Enfants d'Israël gémirent sous le travail.

וְעַתָּה שָׁמַךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

et maintenant Hachem ton D... t'as rendu

כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרַב:

aussi nombreux que les étoiles du ciel.

וַיְהִי שָׁם לְגוֹי

et il devint là-bas un peuple

מִלְמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצִינִים שָׁם.

Cela nous enseigne qu'Israël était reconnaissable là-bas.

גָּדוֹל עֲצוּם

grand, important

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות פרק א)

comme il est dit :

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ

Et les enfants d'Israël ont fructifié, pullulé,

וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד

se sont multipliés et renforcés énormément

וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם:

et le pays en était rempli.

וְרַב:

et nombreux

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

comme il est dit :

ספר יחזקאל פרק טז

רַבְבָּה כְּצִמְחַת הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךְ

Je t'ai rendue nombreuse comme l'herbe du champ

וַתִּרְבִּי וַתִּגְדְּלִי

et ton nombre a augmenté et tu as grandi

וַתָּבֵאִי בַעֲדֵי עֲדֵיִים

et tu as atteint l'âge des plus belles parures

שִׁדִּים נִכְנּוּ וּשְׁעֶרְךָ צִמְחַ

ton corps s'est transformé, tes cheveux ont poussé

וְאֵת עָרֹם וְעָרְיָה:

et toi tu étais nue et sans défense.

וְאָעֵבַר עָלֶיךָ וְאָרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמֶּיךָ

et Je suis passé au dessus de toi et Je t'ai vue, souillée dans tes sangs

וְאָמַר לָךְ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי

et Je t'ai dis : Dans tes sangs tu vivras !

וְאָמַר לָךְ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי:

Je t'ai dis : Dans tes sangs tu vivras !

וַיַּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם

Et les Egyptiens nous furent hostiles

וַיַּעֲנוּנוּ

et ils nous rabaissèrent

וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה:

et mirent sur nous un travail pénible.

וַיַּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם

Et les Egyptiens nous furent hostiles

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שמות פרק א

comme il est dit :

וַיֹּצֵאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם

Et H' nous fit sortir d'Egypte

בְּיַד חֲזָקָה

avec une main forte

וּבְזֵרַע נְטוּיָה

et un bras étendu

וּבְמִרְא גְדֹל

et avec une grande crainte

וּבְאֵתוֹת

avec des signes

וּבְמִפְתִּימִם:

et des prodiges.

וַיֹּצֵאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם

Et H' nous fit sortir d'Egypte

לֹא עַל יְדֵי מְלָאָךְ

Sans passer par un intermédiaire

וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף

ni par un ange de destruction

וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ

ni par un envoyé

אֲלָא הִקַּב"ה בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֶצְמוֹ

mais Le Saint Béni Soit-Il personnellement

שֶׁנֶּאֱמַר:

שמות פרק יב

comme il est dit :

וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם

Et Je passerai dans la terre d'Egypte

בְּלַיְלָה הַזֶּה

cette nuit-là

וְהִכִּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם

et Je frapperai tout aîné dans le pays d'Egypte

מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה

de l'homme jusqu'à la bête

וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם

et sur tous les dieux d'Egypte

אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים

J'appliquerai mes sentences

אֲנִי יְהוָה:

Moi, Hachem.

וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם

Et Je passerai dans la terre d'Egypte

אֲנִי וְלֹא מְלָאָךְ

Moi et non un intermédiaire

וְהִכִּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם

et Je frapperai tout aîné dans le pays d'Egypte

אֲנִי וְלֹא שָׂרָף

Moi et non un ange destructeur

וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם

et sur tous les dieux d'Egypte

אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים

J'appliquerai mes sentences

וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָם

ils crièrent et leur plainte monta

אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה:

vers Hakadoche Barou'h Hou à cause du travail.

וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹלָנוּ

et H' a entendu notre voix

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

שמות פרק ב

comme il est dit :

וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקֹתָם

Et Hakadoche Barou'h Hou entendit leurs lamentations

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ

et Hakadoche Barou'h Hou se souvint de son alliance

אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב:

avec Avraham, Isaac et Yaacov.

וַיֵּרָא אֶת עֲנִיָּנוּ

et il a vu notre humiliation

זוֹ פְּרִישׁוֹת דְּרֶךְ אֶרֶץ

c'est l'entrave à la vie conjugale,

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

שמות פרק ב

comme il est dit :

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

Hakadoche Barou'h Hou vit les Enfants d'Israël

וַיֵּדַע אֱלֹהִים:

et Hakadoche Barou'h Hou comprit.

וְאֵת עֲמִלְנוּ

et nos efforts stériles

אֵלוֹ הַבָּנִים

ce sont les fils

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

שמות פרק א

comme il est dit :

וַיִּצַו פְּרַעֲוָה לְכָל עַמּוֹ לֵאמֹר

Et Par'o ordonna à tout son peuple en disant :

כָּל הַבָּנִים הַיִּלּוּד הַיֵּאָרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ

Tous les garçons qui naîtront vous les jetterez au fleuve

וְכָל הַבָּת תַּחֲיֶינָן:

et toutes les filles, vous les laisserez en vie.

וְאֵת לְחֻצְנוֹ:

et nos privations

זֶה הַדִּחְק

c'est le manque de tout

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

comme il est dit :

שמות פרק ג

וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלְחָץ

et aussi J'ai vu les privations

אֲשֶׁר מִצְרַיִם לְחֻצִים אֹתָם

que l'Egypte leur imposait.

יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ:
H' votre D..., en Egypte, sous vos yeux.

וּבְאֵתוֹת
avec des signes

זֶה הַמָּטֵה
C'est le bâton

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר:
comme il est dit :
שמות פרק ד

וְאֵת הַמָּטֵה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ
Et ce bâton-là tu prendras dans ta main
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בוֹ אֵת הָאֵתוֹת:
avec lequel tu feras les signes.

וּבְמִפְתֵּימָם:
et des prodiges

זֶה הַדָּם
c'est le sang

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
comme il est dit
יואל פרק ג

וְנָתַתִּי מוֹפְתִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
Et Je mettrai des prodiges dans le ciel et dans la terre
דָּם וָאֵשׁ וְתִמְרוֹת עֶשֶׂן:
du sang du feu et des colonnes de fumée.

דְּבַר אַחֵר :

Autre explication :

בְּיַד חֲזָקָה – שְׁתֵּים
בְּיַד חֲזָקָה cela fait deux

וּבְזְרוּעַ נְטוּיָה – שְׁתֵּים
וּבְזְרוּעַ נְטוּיָה encore deux

וּבְמִוְרָא גָדוֹל – שְׁתֵּים
וּבְמִוְרָא גָדוֹל et encore deux

וּבְאוֹתוֹת – שְׁתֵּים
וּבְאוֹתוֹת deux de plus

וּבְמוֹפְתִים – שְׁתֵּים.
וּבְמוֹפְתִים et deux de plus.

אֵלּוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקַּב"ה
Et ce sont les dix plaies que Hakadoche Barou'h Hou a suscitées
עַל הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם.
sur les Egyptiens en Egypte

וְאֵלּוּ הֵן :
et les voici :

אֲנִי וְלֹא שְׁלִיחַ
Moi et non un envoyé

אֲנִי יְהוָה:
Moi, Hachem.

אֲנִי הוּא וְלֹא אֲחֵר.
Moi et personne d'autre.

בְּיַד חֲזָקָה
avec une main forte

זוֹ הַדְּבַר
C'est la peste

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
שמות פרק ט
comme il est dit :

הִנֵּה יַד יְהוָה הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ
Voici la main d'H' sera sur ton troupeau

אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
qui est dans le champ

בַּסּוּסִים בַּחֲמֹרִים בַּגְּמָלִים
sur les chevaux, sur les ânes sur les chameaux

בַּבָּקָר וּבַצֹּאֵן .
le gros et le petit bétail

דְּבַר כָּבֵד מְאֹד
une peste très lourde.

וּבְזְרוּעַ נְטוּיָה
et un bras étendu

זוֹ הַחֶרֶב
c'est l'épée

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר:
דברי הימים א פרק כא *
comme il est dit :

וְחֶרְבוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ
...et son épée dégainée dans sa main

נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלַם:
penchée vers Jérusalem.

וּבְמִוְרָא גָדוֹל
et avec une grande crainte

זֶה גְלוּי שְׁכִינָה
c'est le dévoilement de la présence d'H'

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר:
comme il est dit :

דברים פרק ד

אוּ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא
Un dieu a-t-il déjà tenté de venir

לְקַחַת לוֹ גּוֹי מִקְרֵב גּוֹי
prendre un peuple chez un autre peuple

בְּמִסַּת בְּאֵתוֹת וּבְמוֹפְתִים
avec des épreuves des signes et des prodiges

וּבְמִלְחָמָה וּבְיַד חֲזָקָה
par une guerre et une main forte

וּבְזְרוּעַ נְטוּיָה וּבְמִוְרָאִים גְּדוֹלִים
et un bras étendu et de grandes frayeurs

כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם
comme tout ce que vous a fait

עֶשֶׂר מַכּוֹת

- Dix coups !

אָמַר מֵעַתָּה

Dis maintenant

בְּמִצְרַיִם לָקוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת

qu'en Egypte ils furent frappés de dix coups

וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת.

et sur la mer de cinquante coups.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר

אוֹמֵר

Rabbi Eliézer dit :

מִנַּיִן אַתָּה אוֹמֵר

D'où sais-tu

שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה

que chaque coup

שֶׁלְקוּ הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם

qu'ont reçu les Egyptiens en Egypte

הֲיָתָה שֶׁל אַרְבַּע מַכּוֹת

était composé de quatre coups ?

שֶׁנֶּאֱמַר

C'est parce qu'il est dit :

יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ

Il lâcha contre eux sa colère :

עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה

l'emportement, la fureur et la douleur,

מִשְׁלַחַת מַלְאָכֵי רָעִים.

l'envoi d'anges qui malmènent.

עֲבָרָה אַחַת

l'emportement : un

וְזַעַם שְׁתַּיִם

et la fureur : deux

וְצָרָה שְׁלֹשׁ

et la douleur : trois

מִשְׁלַחַת מַלְאָכֵי רָעִים אַרְבַּע

l'envoi d'anges qui malmènent : quatre.

אָמַר מֵעַתָּה

Dis maintenant

בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבָּעִים מַכּוֹת

qu'en Egypte ils ont reçu quarante coups

וְעַל הַיָּם לָקוּ מֵאֲתַיִם מַכּוֹת.

et sur la mer deux cents.

דָּם צְפַרְדֵּי כְּנִים

Le sang, les grenouilles, les poux

עָרוֹב דָּבָר שְׁחִין

les bêtes sauvages, la peste, les ulcères

בָּרָד אֲרָבָה חֲשֹׁךְ מַכַּת

בְּכוֹרוֹת

la grêle, les sauterelles, les ténèbres, la mort des aînés.

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סִמְנִים

Rabbi Yéhouda les résume en un sigle :

דְּצִ"ךְ עַד"שׁ בְּאַח"ב

Tu seras joyeuse quand J'écraserai (tes oppresseurs) avec l'épée. (selon Tosséfot Yom Tov)

רַבִּי יוֹסִי

הַגָּלִילִי אוֹמֵר

Rabbi Yossi le Galiléen dit :

מִנַּיִן אַתָּה אוֹמֵר

D'où sais-tu

שֶׁלְקוּ הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר מַכּוֹת

que les Egyptiens ont été frappés en Egypte de dix coups

וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת

et sur la mer cinquante coups ?

בְּמִצְרַיִם מָה הוּא אוֹמֵר

En Egypte que dit le passouk ?

(שמות ח')

וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָטְמִים אֶל פֶּרְעֹה

Et les magiciens ont dit à Par-o :

אֶצְבַּע אֱלֹהִים הוּא

- C'est le doigt d'Hakadoche Barou'h Hou !

וְעַל הַיָּם מָה הוּא אוֹמֵר

Et sur la mer que dit le passouk ?

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה

Et Israël vit la grande main

אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם

qu'Hachem a ouverte sur l'Egypte

וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת ה'

et le peuple fut rempli de respect pour 'Hachem

וַיֹּאמְרוּ בְּה' וּבְמֹשֶׁה עֲבָדוּ

et ils mirent leur confiance en H' et en Moché son serviteur.

כַּמָּה לָקוּ בְּאֶצְבַּע

Combien ont-ils été frappés avec un doigt ?

רַבִּי עֲקִיבָא

אומר

Rabbi Akiva dit :

מִנֵּיךְ אֵתָהּ אֹמֵר

D'où sais-tu

שְׁכַל מַכָּה וּמַכָּה

que chaque coup

שָׁלְקוּ הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם

qu'ont reçu les Egyptiens en Egypte

הַיְתָה שֵׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת

était composé de cinq ?

שֶׁנֶּאֱמַר

Parce qu'il est dit :

יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ

Il lâcha contre eux sa colère

עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה

l'emportement et la fureur et la douleur

מִשְׁלַחַת מַלְאָכֵי רָעִים.

l'envoi d'anges qui malmènent.

חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת

sa colère : un

עֲבָרָה שְׁתַּיִם

l'emportement : deux

וְזַעַם שְׁלֹשׁ

et la fureur : trois

וְצָרָה אַרְבַּע

et la douleur : quatre

מִשְׁלַחַת מַלְאָכֵי רָעִים חֲמֵשׁ

l'envoi d'anges qui malmènent : cinq.

אָמַר מֵעַתָּה

Dis à présent :

בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמֵשִׁים מִכּוֹת

En Egypte il ont reçu cinquante coups

וְעַל הַיָּם לָקוּ מֵאֵתַיִם וְחֲמֵשִׁים מִכּוֹת.

et sur la mer deux cent cinquante coups.

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמַקּוֹם

עֲלֵינוּ

Combien de bienfaits en série, Hachem a fait pour nous

אֵלּוּ הוּצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם

S'il nous avait fait sortir d'Egypte

וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים דֵּינּוּ

sans leur avoir fait subir de peines, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים

S'il leur avait fait subir leurs peines

וְלֹא עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם דֵּינּוּ

et n'avait pas frappé leurs dieux, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם

S'il avait puni leurs dieux

וְלֹא הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם דֵּינּוּ

et n'avait pas frappé les aînés, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם

S'il avait frappé les aînés

וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם דֵּינּוּ

et ne nous avait pas donné leur fortune, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם

S'il nous avait donné leur fortune

וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם דֵּינּוּ

et n'avait pas fendu la mer pour nous, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם

S'il avait fendu la mer pour nous

וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחַרְבָּה דֵּינּוּ

et ne nous l'avait pas fait traverser à pied sec, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחַרְבָּה

S'il nous avait fait passer la mer à pied sec

וְלֹא שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ דֵּינּוּ

et n'y avait pas enfoncé nos ennemis, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ

S'il y avait enfoncé nos ennemis

וְלֹא סִפַּק צְרִכְנוּ בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה דֵּינּוּ

et n'avait pas pourvu à nos besoins dans le désert pendant quarante ans,

cela nous aurait suffi

אֵלּוּ סִפַּק צְרִכְנוּ בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה

S'il n'avait pas pourvu à nos besoins dans le désert, quarante ans

וְלֹא הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן דֵּינּוּ

et ne nous avait pas fait manger la manne, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן

S'il nous avait fait manger de la manne

וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת דֵּינּוּ

et ne nous avait pas donné le chabbat, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת

S'il nous avait donné le chabbat

וְלֹא קָרְבָנוּ לְפָנֵי הָרַ סִינַי דֵּינּוּ

et qu'il ne nous avait pas approché du Har Sinaï, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ קָרְבָנוּ לְפָנֵי הָרַ סִינַי

S'il nous avait approché du Har Sinaï

וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה דֵּינּוּ

et ne nous avait pas donné la Torah, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה

S'il nous avait donné la Torah

וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דֵּינּוּ

et ne nous avait pas fait entrer en Erets Israël, cela nous aurait suffi.

אֵלּוּ הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

S'il nous avait fait entrer en Erets Israël

וְלֹא בָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דֵּינּוּ

et n'avait pas construit pour nous le Beth Hamikdache, cela nous aurait suffi.

suffit.

פֶּסַח, מַצָּה, וּמְרוֹר.

Pessa'h, Matsa et Maror.

פֶּסַח

שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים

Le Pessa'h que nos ancêtres mangeaient

בְּזִמְן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קָיָם

à l'époque où le beth hamikdache était construit

עַל שׁוֹם מָה

que rappelle-t-il ?

עַל שׁוֹם שֶׁפֶּסַח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא

il rappelle que Hakadoche Barou'h Hou est passé

עַל בְּתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם

sur les maisons des enfants d'Israël en Egypte

וְשֶׁנֶּאֱמַר

comme il est dit :

שְׁמוֹת פֶּרֶק יב

וְאָמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח הוּא לִיהוָה

Et vous direz : "C'est un sacrifice du passage en l'honneur d'H'

אֲשֶׁר פָּסַח

qui est passé

עַל בְּתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם

sur les maisons des Enfants d'Israël en Egypte

בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם

en frappant les Egyptiens

וְאֶת בְּתֵינוּ הִצִּיל

et en épargnant nos maisons."

וַיִּקַּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ:

Et le peuple s'est incliné et il s'est prosterné.

עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה

A plus forte raison

טוֹבָה כְּפוּלָה וּמְכַפֶּלֶת לְמַקּוֹם עָלֵינוּ.

si Hachem a multiplié les bienfaits envers nous.

הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם

Il nous a fait sortir d'Egypte

עָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים

Il leur a fait subir leurs peines

עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם

a puni leurs dieux,

הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם

a tué leurs aînés

נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם

nous a donné leur fortune

קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם

a fendu pour nous la mer

הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרָה

nous y a fait passer à pied sec,

שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ

y a enfoncé nos ennemis,

סִפַּק צָרָנוּ בְּמִדְבַר אַרְבַּעִים שָׁנָה

a pourvu à nos besoins, dans le désert, pendant quarante ans,

הָאֲכִילָנוּ אֶת הַמָּן

nous a fait manger de la manne,

נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת

nous a donné le chabbat,

קָרְבָנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי

nous a approché devant le Har Sinaï,

נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה

nous a donné la Torah,

הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

nous a fait rentrer en Erets Israël

וּבִנָּה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה

et nous a construit le Beth hamikdache

לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.

pour nous permettre le pardon de nos fautes.

רַבֵּן גַּמְלִיאֵל

הָיָה אוֹמֵר,

Rabban Gamliel disait :

כָּל שֶׁלֹּא אָמַר

Tout celui qui n'explique pas

שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח,

ces trois choses à Pessa'h

לֹא יֵצֵא יָדֵי חוּבָתוֹ,

n'a pas accompli son obligation

וְאֵלּוּ הֵן :

et ces choses sont :

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חִיב אָדָם

A chaque époque chacun a l'obligation

לְרֹאוֹת אֶת עֵצְמוֹ
de se percevoir

כְּאִלוּ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם,
comme sorti lui-même d'Egypte

שְׁנֵאמַר (שמות יג),
comme il est dit

וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר,
Et tu raconteras à ton fils ce jour-là en disant :

בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה ה' לִי

"C'est pour que j'accomplisse cela qu'H' a accompli pour moi

בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם.
quand je suis sorti d'Egypte."

שְׁלֹא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בְּלֶבֶד
En effet ce ne sont pas nos pères seuls

גָּאֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
que Hakadoche Barou'h Hou a libérés

אֶלָּא אִף אוֹתֵנוּ גָּאֵל עִמָּהֶם
mais nous aussi Il a libéré avec eux,

שְׁנֵאמַר דְּבָרִים פָּרָק ו'
comme il est dit :

וְאוֹתֵנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם

Et nous, ils nous a sortis de là-bas

לְמַעַן הָבִיא אֶתֵנוּ לְתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ
pour nous faire entrer et nous donner le pays

אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ:
qu'il avait juré à nos pères.

On couvre les matsot et on lève le verre de vin jusqu'à

לְפִיכָךְ אֲנִיחֵנוּ חִיבִין

C'est pourquoi nous sommes tenus

לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח,
de remercier, de louer, de complimenter,

לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדָּר,
de couronner, de magnifier, de glorifier

לְבָרֵךְ, לְעַלֶּה, וּלְקַלֵּם,
de bénir, d'exalter et de célébrer

לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ
Celui qui a fait, pour nos pères et pour nous,

אֶת כָּל הַנִּסִּים הָאֵלֶּה,
tous ces miracles-là,

הוֹצִיאָנוּ מֵעֲבָדוֹת לְחֵירוֹת,
qui nous a fait passer de la servitude à la liberté,

מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה,
de l'affliction à la joie,

מִצָּה

זוֹ שְׂאֲנוּ אוֹכְלִים

Cette Matsa que nous mangeons

עַל שׁוֹם מָה
que rappelle-t-elle ?

עַל שׁוֹם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֶקֶם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ
לְהַחֲמִיץ
Elle rappelle que la pâte de nos ancêtres n'a pas eu le temps de lever

עַד שֶׁנִּגְלָא עֲלֵיהֶם
que déjà s'était révélé à eux

מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
le Roi qui domine tous les autres, Hakadoche Barou'h Hou

שְׁנֵאמַר
שמות פרק יב

וַיֹּאפּוּ אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם
Et ils cuirent la pâte qu'ils avaient fait sortir d'Egypte

עַגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חָמַץ
en galettes de pain azyme car il n'avait pas levé

כִּי גָרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהֵמֵה
car ils avaient été expulsés d'Egypte et ne pouvaient pas attendre

וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:
et n'avaient pas fait de provisions.

מָרֹר

זֶה שְׂאֲנוּ אוֹכְלִים עַל

שׁוֹם מָה

Ce Maror que nous mangeons que rappelle-t-il ?

עַל שׁוֹם שֶׁמָּרְרוּ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי
Il rappelle que les Egyptiens avaient rendu amère la vie

אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם
de nos ancêtres en Egypte.

שְׁנֵאמַר
comme il est dit :
שמות פרק א

וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר
Et ils ont rendu amère leur vie par un travail dur : faire du mortier

וּבִלְבָנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשָׂדֵה
et des briques et tout travail dans le champ

אֶת כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרְךְ:
et tous leurs travaux qu'ils leur faisaient accomplir de façon accablante.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

Tu es bénédiction, H', notre D..., Roi du monde

אֲשֶׁר גָּאֵלְנוּ

qui nous a sauvés

וְגָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם

et a sauvé nos pères d'Egypte

וְהִגִּיעַנוּ הַלַּיְלָה הַזֶּה

et nous a fait parvenir à cette nuit-là

לֵאכֹל בּוֹ מַצָּה וּמְרוֹר,

pour y consommer matsa et maror,

כֵּן ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

de même, H', notre D..., et le D... de nos pères

הִגִּיעַנוּ לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים אֲחֵרִים

fais-nous parvenir à d'autres fêtes et d'autre pèlerinages

הַבָּאִים לְקִרְאָתְנוּ לְשָׁלוֹם,

qui viennent à notre rencontre, en paix,

שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן עִירָךְ וְשֵׁשִׁים בְּעִבּוֹדְתְךָ,

pour que nous nous réjouissons de reconstruire Ta Ville et nous nous

délectons de Ton Service,

וְנֹאכַל שָׂם מִן הַזֵּבַחִים וּמִן הַפֶּסַחִים

que nous y mangions des chélamim et des pessa'him

אֲשֶׁר יִגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבִּיחֶךָ לְרִצּוֹן

dont le sang sera présenté sur le mur de Ton Autel pour notre agrément,

וְנִזְדָּה לְךָ שִׁיר חֲדָשׁ עַל גְּאֻלָּתְנוּ

et nous Te remercierons par un cantique nouveau pour notre délivrance

וְעַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ

et le rachat de nos personnes.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', גָּאֵל יִשְׂרָאֵל:

Tu es bénédiction H', qui délivre Israël.

On boit le verre accoudé à gauche.

וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב,

du deuil à la fête,

וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גְּדוֹל,

de l'obscurité à la grande lumière

וּמִשְׁעָבוֹד לְגֻאֲלָה.

et de l'asservissement à la libération

וְנֹאמַר לְפָנָיו, הַלְלוּיָהּ:

et nous devons dire devant lui : "HallélouY-A".

הַלְלוּיָהּ

הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה הַלְלוּ

אֶת שֵׁם יְהוָה: יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה

וְעַד עוֹלָם: מִמְזֶרַח שֶׁשֶׁשׁ עַד מְבֹאוֹ מְהֵלֵל

שֵׁם יְהוָה: רַם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָה עַל הַשָּׁמַיִם

כְּבוֹדוֹ: מִי כִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ הַמְגַבִּיחֵי לַשַּׁבָּת:

הַמְשַׁפִּילֵי לְרֵאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ: מְקִימֵי

מַעַפָּר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבֵי עַם

נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת

אִם הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת

יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב

מֵעַם לֵעֵז: הִיִּתָּה יְהוּדָה לְקֹדֶשׁוֹ יִשְׂרָאֵל

מִמְשָׁלוֹתָיו: הֵימָּה רָאָה וַיִּנָּס הַיִּרְדֵּן יִסָּב

לְאַחֹר: הֶהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבִנֵי

צֹאן: מָה לָּךְ הֵימָּה כִּי תִנּוּס הַיִּרְדֵּן תִּסָּב

לְאַחֹר: הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבִנֵי

צֹאן: מִלִּפְנֵי אֲדוֹן חוֹלֵי אֶרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי

יַעֲקֹב: הַהִפְכֵי הַצּוֹר אַגַּם מִיָּם חֲלָמִישׁ

לְמַעַיְנוֹ מִיָּם:

רְחֵצָה

On fait la Nétilat Yadaïm et on prononce la bénédiction

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם:

Tu es Bénédiction H', notre D..., Roi de l'Univers, qui nous a sanctifiés par ses commandements et nous a ordonné de faire la Nétilat Yadaïm.

מוֹצִיא

On prend les trois Matsot et on dit :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לָהֶם מִן הָאָרֶץ:

Tu es Bénédiction H', notre D..., Roi de l'Univers, qui fais sortir le pain de la terre.

מַצָּה

On garde en mains la matsa entière du dessus et la deuxième entamée et on dit :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַצָּה:

Tu es Bénédiction H', notre D..., Roi de l'Univers, qui nous a sanctifiés par ses commandements et nous a ordonné de consommer la matsa.

On mange un kazaït de Matsa, accoudé à gauche.

מָרוֹר

On prend un kazaït de Maror qu'on trempe dans le 'Harosseth dilué et on dit :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מָרוֹר:

Tu es Bénédiction H', notre D..., Roi de l'Univers, qui nous a sanctifiés par ses commandements et nous a ordonné de consommer du maror.

Puis on mange sans s'accouder.

כוּרְךְ

On prend un kazaït de matsa et un de marror et on les trempe dans le 'harosseth et on dit :

זְכֹר לְמִקְדָּשׁ כְּהִלֵּל הַזֶּקֶן שֶׁהָיָה כּוּרְכֵן וְאוֹכְלֵן בְּבֵת אַחַת לְקַיִם מֵה שֶׁנֶּאֱמַר

במדבר ט: Souvenir du Temple, comme Hillel l'Ancien qui les enveloppait et les mangeait ensemble pour accomplir ce qui est dit :

עַל מִצּוֹת וּמָרוֹרִים יֹאכְלוּהוּ:

Ils mangeront (le sacrifice pascal) avec des matsot et du maror.

Puis on mange accoudé.

שְׁלַחַן עוֹרֵךְ

On prend le repas.

צָפוֹן

On mange l'afikomen (1 kazaït de matsa) accoudé et on dit :

זְכוֹר לְקָרְבַּן פֶּסַח הַנֶּאֱכָל עַל הַשֶּׁבַע:

Souvenir du sacrifice pascal qui était consommé quand on était rassasié.

בִּרְךְ

On remplit la troisième coupe de vin et on prononce la birkat hamazone.

וְשִׁלַּחְנוּ עֲרוּךְ לְכָל וְהִתְקִין מַחֲיָה וּמְזוֹן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו
אֲשֶׁר בָּרָא בְּרַחֲמָיו וּבְרוּב חֲסָדָיו כְּאָמֹר. פּוֹתַח אֶת
יָדָךְ. וּמִשְׁבִּילֵךְ לְחַי רְצוֹן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַיּוֹם הַזֶּה אֶת הַכֹּל:

נוֹדֶה לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנַּחֲלַתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ
חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה בְּרִית וְתוֹרָה חַיִּים וּמְזוֹן. עַל
שֶׁהוֹצֵאתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבָדִים. וְעַל
בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׂרָנוּ. וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלְמַדְתָּנוּ.
וְעַל חֲקֵי רְצוֹנְךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ. וְעַל חַיִּים וּמְזוֹן שֶׁאַתָּה
זָן וּמְפָרְנֵס אוֹתָנוּ:

וְעַל הַכֹּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לְךָ וּמְבָרְכִים אֶת
שְׁמֶךָ כְּאָמֹר וְאַכְלֵתָּ וְשִׁבַּעְתָּ. וּבִרְכַתָּ (כְּשִׂיאֵמֶר מִילַת
"אַת" יִמְזוֹג אֶת הַכּוֹס) אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל הָאֶרֶץ
הַטוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לְךָ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמְּזוֹן:

רַחֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ. וְעַל
יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ. וְעַל הַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. וְעַל
הַיְכָלְךָ. וְעַל מַעוֹנֶךָ. וְעַל דְּבִירְךָ. וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל
וְהַקְדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו. אָבִינוּ רַעֲנוּ זִוְנָנוּ.
פְּרַנְסָנוּ. כְּלַפְלָנוּ. הַרְוִיחְנוּ הַרוּחַ לָנוּ מִהַרָּה מִכָּל
צָרוֹתֵינוּ. וְנָא אֵל תִּצְרִיכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְיַדֵּי מִתְנַת

S'il y a trois hommes, l'un d'entre eux dit :

הֵב לָן וּנְבָרִיךְ לְמַלְכָּא עַלְמָה קַדִּישָׁא:
et les assistants répondent
שְׁמַיִם:

Le premier reprend :

בְּרִשׁוֹת מַלְכָּא עַלְמָה קַדִּישָׁא,

(וּבְרִשׁוֹת שְׁבַת מַלְכָּתָא. si c'est Chabbat il rajoute)

וּבְרִשׁוֹת יוֹמָא טְבָא אֲשִׁיזָא קַדִּישָׁא. וּבְרִשׁוֹת מוֹרֵי וְרַבּוֹתֵי, וּבְרִשׁוֹתְכֶם,
נְבָרְךְ שְׁאֲכִלְנוּ מִשְׁלוֹ:

Les assistants :

בְּרוּךְ שְׁאֲכִלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבְטוֹבוֹ חַיִּינוּ:

Le premier :

בְּרוּךְ שְׁאֲכִלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבְטוֹבוֹ חַיִּינוּ:

S'il y a dix hommes, le premier dit :

נְבָרְךְ אֱלֹהֵינוּ שְׁאֲכִלְנוּ מִשְׁלוֹ:

Les assistants :

בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שְׁאֲכִלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבְטוֹבוֹ חַיִּינוּ:

Le premier :

בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שְׁאֲכִלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבְטוֹבוֹ חַיִּינוּ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מִלֶּךְ הָעוֹלָם, הָאֵל הַיּוֹם
אוֹתָנוּ וְאֶת הָעוֹלָם כְּלוּ בְטוֹבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד בְּרִיּוּחַ
וּבְרַחֲמִים רַבִּים. נָתַן לָחֵם לְכָל בָּשָׂר. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
וּבְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל תִּמְיֵד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחְסֵר לָנוּ מְזוֹן
תִּמְיֵד לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הוּא אֵל זָן וּמְפָרְנֵס לְכָל

הרחמן הוא ישלח ברכה רוחה והצלחה בכל מעשה ידיו:

הרחמן הוא יצליח את דרכינו:

הרחמן הוא ישבור עול גלות מהרה מעל צוארנו:

הרחמן הוא יוליכנו מהרה קוממיות לארצנו:

הרחמן הוא ירפאנו ורפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף:

הרחמן הוא יפתח לנו את ידו הרחבה:

הרחמן הוא יברך כל אחד ואחד ממנו בשמו הגדול כמו שנתברכו אבותינו אברהם יצחק ויעקב בכל מכל כל. כן יברך אותנו יחד ברכה שלמה. וכן יהי רצון ונאמר אמן:

הרחמן הוא יפרוש עלינו ספת שלום:

בשבת – הרחמן הוא ינחילנו עולם שכלו שבת ומנוחה לחיי העולמים:

במועדים – הרחמן הוא יגיענו למועדים אחרים הבאים לקראתנו לשלום:

ליום טוב – הרחמן הוא ינחילנו ליום שכלו טוב:

הרחמן הוא ישע תורתו ואהבתו בלבנו ותהיה יראתו על פנינו לבלתי נחטא. ויהיו כל מעשינו לשם שמים:

(Un invité rajoute le passage suivant :

הרחמן הוא יברך את השלחן הזה שאכלנו עליו ויסדר בו כל מעדני עולם ויהיה פשלחנו של אברהם אבינו כל רעב ממנו יאכל וכל צמא ממנו ישתה. ואל יחסר ממנו כל טוב לעד ולעולמי עולמים אמן:

הרחמן הוא יברך בעל הבית הזה ובעל הסעדה הזאת. הוא ובניו ואשתו וכל אשר לו. בכנים שיחיו. ובנכסים שירבו. ברוך יהוה חילו ופעל ידיו תרצה. ויהיו נכסיו ונכסיו מצלחים וקרובים לעיר. ואל יזדקק לפניו ולא לפנינו שום דבר חטא והרהור עון. שש ושמח כל הימים בעשר וכבוד מעתה ועד עולם. לא יבוש בעולם הזה ולא יפלים לעולם הבא. אמן כן יהי רצון:)

הרחמן הוא יחיינו ויזכנו ויקרבנו לימות המשיח ולבנין בית המקדש ולחיי העולם הבא. מגדול ישועות מלכו. ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם:

כפירים רשו ורעבו. ודרשי יהוה לא יחסרו כל טוב: נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב. וזרעו מבקש לחם:

כל היום חונן ומלוה. וזרעו לברכה:

מה שאכלנו יהיה לשבעה. ומה ששתינו יהיה

בשר ודם. ולא לידי הלוואתם. אלא לידך המלאה והרחבה. העשירה והפתוחה. יהי רצון שלא נבוש בעולם הזה. ולא נכלם לעולם הבא. ומלכות בית דוד משיחך תחזירנה למקומה במהרה בימינו:

Le chabbat on dit :

רצה והחליצנו יהוה אלהינו במצותיך ובמצות יום השביעי. השבת הגדול והקדוש הזה. כי יום גדול וקדוש הוא מלפניך. נשבות בו וננוח בו ונתענג בו כמצות חקי רצונך. ואל תהי צרה ויגון ביום מנוחתנו. והראנו בנחמת ציון במהרה בימינו. כי אתה הוא בעל הנחמות. והגם שאכלנו ושתינו חרבן ביתך הגדול והקדוש לא שכחנו. אל תשכחנו לנצח ואל תזנחנו לעד כי אל מלך גדול וקדוש אתה:

Si ce n'est pas Chabbat, on reprend là.

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר וזכרונו וזכרון אבותינו. וזרון ירושלים עירך. וזרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה לטובה. לחן לחסד ולרחמים. לחיים טובים ולשלום. ביום:

חג המצות הזה, ביום טוב מקרא קדש הזה:

לרחם בו עלינו ולהושיענו. זכרנו יהוה אלהינו בו לטובה. ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו לחיים טובים. בדבר ישועה ורחמים. חוס וחננו וחמול ורחם עלינו. והושיענו כי אליך עינינו. כי אל מלך חנון ורחום אתה:

ותבנה ירושלים עירך במהרה בימינו:

ברוך אתה יהוה, בונה ירושלים.

(à voix basse on rajoute: אמן)

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם. לעד האל אבינו מלכנו אדירנו. בוראנו. גואלנו. קדושנו. קדוש יעקב. רוענו רועה ישראל. המלך הטוב והמטיב לכל. שפכל יום ויום הוא הטוב לנו. הוא מטיב לנו. הוא יטיב לנו. הוא גמלנו. הוא יגמלנו לעד חן וחסד ורחמים וריח והצלחה וכל טוב:

אמן: et on répond

הרחמן הוא ישתבח על פסא כבודו:

הרחמן הוא ישתבח בשמים ובארץ:

הרחמן הוא ישתבח בנו לדור דורים:

הרחמן הוא קרן לעמו ירים:

הרחמן הוא יתפאר בנו לנצח נצחים:

הרחמן הוא יפרנסנו בכבוד ולא בבזוי בהתר ולא

באסור בנחת ולא בצער:

הרחמן הוא יתן שלום בינינו:

הלל

לא לנו

יהוה לא לנו כי לשמך תן כבוד על

- חסדך על אמתך:
- (ב) למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם:
  - (ג) ואלהינו בשמים כל אשר חפץ עשה:
  - (ד) עצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם:
  - (ה) פה להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו:
  - (ו) אזנים להם ולא ישמעו אף להם ולא יריחון:
  - (ז) ידיהם ולא ימישון רגליהם ולא יהגו בגרונם:

- (ח) כמוהם יהיו עשיהם כל אשר בטח בהם:
- (ט) ישראל בטח ביהוה עזרם ומגנם הוא:
- (י) בית אהרן בטחו ביהוה עזרם ומגנם הוא:
- (יא) יראי יהוה בטחו ביהוה עזרם ומגנם הוא:

יהוה זכרנו יברך

- ברך את בית ישראל יברך את בית אהרן:
- (יג) יברך יראי יהוה הקטנים עם הגדלים:
  - (יד) יסף יהוה עליכם ועל בניכם:
  - (טו) ברוכים אתם ליהוה עשה שמים וארץ:
  - (טז) השמים שמים ליהוה והארץ נתן לבני אדם:
  - (יז) לא תמתים יהללו יהוה ולא כל ירדי דומה:
  - (יח) ואנחנו נברך יהוה מעתה ועד עולם יהללו יהוה:

אהבתי

- כי ישמע יהוה את קולי תחנוני:
- (ב) כי הטה אָזְנוֹ לִי וּבִימִי אֶקְרָא:
  - (ג) אֶפְפוּנֵי חֲבֵלֵי מוֹת וּמְצָרֵי שְׂאוֹל מְצֹאוֹנֵי צָרָה וַיְגוֹן אֶמְצָא:
  - (ד) וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא אָנָּה יְהוָה מְלֹטָה נַפְשִׁי:
  - (ה) חֲנוּן יְהוָה וְצַדִּיק וְאֱלֹהֵינוּ מְרַחֵם:
  - (ו) שֹׁמֵר פִּתְאִים יְהוָה דִּלְתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ:
  - (ז) שׁוֹבֵי נַפְשִׁי לְמִנוּחַי כִּי יְהוָה גָּמַל עָלַי כִּי:
  - (ח) כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמּוֹת אֶת עֵינַי מִן דְּמְעָה אֶת רַגְלִי מִדְּחִי:
  - (ט) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים:
  - (י) הָאֱמֻנָתִי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עֲנִיתִי מְאֹד:
  - (יא) אֲנִי אֶמְרָתִי בַחֲפוּזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב:

לְרַפּוּאָה. וּמָה שֶׁהוֹתַרְנוּ יְהִי לְבָרְכָה כְּדַכְתִּיב וַיִּתֵּן
 לְפָנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּוֹתִירוּ כְּדָבַר יְהוָה:
 בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה. עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
 בְּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בִּיהוָה. וְהָיָה יְהוָה מִבְּטַחוֹ:
 יְהוָה עָז לְעַמּוֹ יִתֵּן. יְהוָה יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:
 עוֹשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם
 עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא. וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא:
 סְבָרֵי מְרִנָּן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי
 הַגֶּפֶן:

On boit le verre de vin accoudé à gauche et on remplit la quatrième
 coupe et on ouvre la porte de la maison avant de dire.

שפך

חמתך אל הגוים

Déverse ta colère sur les peuples

אשר לא ידעוך

qui ne te reconnaissent

ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו:

et sur les nations qui n'invoquent pas Ton Nom

כי אכל את יעקב ואת נוהו השמו:

Car ils ont dévorés Yaacov et ruiné sa demeure.

תהלים עט

שפך עליהם זעמך וחרון אפך ישיגם:

Déverse sur eux ta colère et que la fureur de ton courroux les atteigne.

תהלים סט

תרדף באף

poursuis-les de ton courroux

ותשמידם מתחת שמי יהוה:

et anéantis-les d'en dessous des cieux d'H'.

איכה פרק ג

מָה אָשִׁיב

- ליהוה כל תגמולוהי עלי:
 (יג) כוס ישועות אשא ובשם יהוה אקרא:
 (יד) נדרי ליהוה אשלם נגדה נא לכל עמו:
 (טו) יקר בעיני יהוה המותה לחסידיו:
 (טז) אנה יהוה כי אני עבדך אני עבדך בן אמתך פתחת למוסרי:
 (יז) לך אנוח זבח תודה ובשם יהוה אקרא:
 (יח) נדרי ליהוה אשלם נגדה נא לכל עמו:
 (יט) בחצרות בית יהוה בתוככי ירושלם הללו יה:

- זה היום עשה יהוה נגילה ונשמחה בו:
 (כה) אָנָּא יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָּא
 אָנָּא יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָּא
 אָנָּא יְהוָה הַצְּלִיחָה נָּא:
 אָנָּא יְהוָה הַצְּלִיחָה נָּא:
 (כו) ברוך הבא בשם יהוה ברכנוכם מבית יהוה:
 (כז) אל יהוה ויאר לנו אסרו חג בעבתיים עד קרנות המזבח:
 (כח) אלי אתה ואודך אלהי ארוממך:
 (כט) הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו:
 הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו:

הִלְלוּ

- את יהוה כל גוים שפחוהו כל האמים:
 (ב) כי גבר עלינו חסדו ואמת יהוה לעולם הללויה:

הוֹדוּ לַיהוָה

- כי טוב כי לעולם חסדו:
 (ב) יאמר נא ישראל כי לעולם חסדו:
 (ג) יאמרו נא בית אהרן כי לעולם חסדו:
 (ד) יאמרו נא יראי יהוה כי לעולם חסדו:
 (ה) מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה:
 (ו) יהוה לי לא אירא מה יעשה לי אדם:
 (ז) יהוה לי בעזרי ואני אראה בשנאי:
 (ח) טוב לחסות ביהוה מבטח באדם:
 (ט) טוב לחסות ביהוה מבטח בנדיבים:
 (י) כל גוים סבבני בשם יהוה כי אמילם:
 (יא) סבבני גם סבבני בשם יהוה כי אמילם:
 (יב) סבבני כדבורים דעכו פאש קוצים בשם יהוה כי אמילם:
 (יג) דחה דחיתני לנפל ויהוה עזרני:
 (יד) עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה:
 (טו) קול רנה וישועה באהלי צדיקים ימין יהוה עשה חיל:
 (טז) ימין יהוה רוממה ימין יהוה עשה חיל:
 (יז) לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה:
 (יח) יסר יסרני יה ולמות לא נתנני:
 (יט) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה:
 (כ) זה השער ליהוה ליהוה צדיקים יבאו בו:
 (כא) אודך כי עניתני ותהי לי לישועה:
 אודך כי עניתני ותהי לי לישועה:
 (כב) אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה:
 אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה:
 (כג) מאת יהוה היתה זאת היא נפלאות בעינינו:
 מאת יהוה היתה זאת היא נפלאות בעינינו:
 (כד) זה היום עשה יהוה נגילה ונשמחה בו:

הוֹדוּ לַיהוָה

- כי טוב כי לעולם חסדו:
 (ב) הודו לאלהי האלהים כי לעולם חסדו:
 (ג) הודו לאדני האדנים כי לעולם חסדו:
 (ד) לעשה נפלאות גדלות לבדו כי לעולם חסדו:
 (ה) לעשה השמים בתבונה כי לעולם חסדו:
 (ו) לרקע הארץ על המים כי לעולם חסדו:
 (ז) לעשה אורים גדלים כי לעולם חסדו:
 (ח) את השמש לממשלת ביום כי לעולם חסדו:
 (ט) את הירח וכוכבים לממשלות בלילה כי לעולם חסדו:
 (י) למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם חסדו:
 (יא) ויוצא ישראל מתוכם כי לעולם חסדו:
 (יב) ביד חזקה ובזרוע נטויה כי לעולם חסדו:
 (יג) לגזר ים סוף לגזרים כי לעולם חסדו:
 (יד) והעביר ישראל בתוכו כי לעולם חסדו:
 (טו) ונער פרעה וחילו בים סוף כי לעולם חסדו:
 (טז) למוליך עמו במדבר כי לעולם חסדו:
 (יז) למכה מלכים גדלים כי לעולם חסדו:
 (יח) ויהרג מלכים אדירים כי לעולם חסדו:
 (יט) לסיחון מלך האמרי כי לעולם חסדו:
 (כ) ולעוג מלך הבשן כי לעולם חסדו:
 (כא) ונתן ארצם לנחלה כי לעולם חסדו:
 (כב) נחלה לישראל עבדו כי לעולם חסדו:
 (כג) שבשפלנו זכר לנו כי לעולם חסדו:
 (כד) ויפרקנו מצרינו כי לעולם חסדו:
 (כה) נתן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו:
 (כו) הודו לאל השמים כי לעולם חסדו:

נְשִׁמַת כָּל חַי וּבְכֵן, יִשְׁתַּבַּח

שִׁמְךָ לְעַד מְלַכְנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ
כִּי לְךָ נָאֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. (א) שִׁיר
(ב) וּשְׁבַחָה. (ג) הֶלֶל (ד) וְזִמְרָה. (ה) עֲזוּ. (ו) וּמְשֻׁלָּה. (ז)
נִצַּח. (ח) גְּדוּלָּה. (ט) גְּבוּרָה. (י) תְּהִלָּה. (יא) וּתְפָאֶרֶת. (יב)
קְדוּשָׁה (יג) וּמְלָכוּת. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ.
וּמְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל.

יְהִלְלוּךָ

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְחִסְדֵיךָ וְצַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ וְעַמְךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל כָּלֵם בְּרִנָּה יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיְפָאֲרוּ אֶת שֵׁם
כְּבוֹדְךָ. כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת. וְלִשְׁמֹךְ נְעִים לְזַמֵּר. וּמְעוֹלָם וְעַד
עוֹלָם אַתָּה אֵל:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מֶלֶךְ מְהֻלָּל בְּתִשְׁבְּחוֹת. אָמֵן:

On boit le verre de vin, accoudé à gauche.
Et on prononce la bénédiction suivante.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עַל הַגָּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגָּפֶן
וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֲמֵדָה טוֹבָה וְרַחֲבָה שְׂרָצִית
וְהַנְחִלְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ לְאֹכֹל מִפְּרִיָּהּ וּלְשִׁבּוֹעַ מִטוֹבָהּ. רַחֵם יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל הָר
צִיּוֹן מִשְׁפַּן כְּבוֹדְךָ. וְעַל מִזְבְּחֶךָ. וְעַל הַיְכָלְךָ. וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם
עִיר הַקְדֵּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ. וְשִׁמְחָנוּ בְּבִנְיָנָהּ
וּנְבָרְכֶךָ עָלֶיךָ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ:

Le chabbat on rajoute :

וְרִצְחָה וְהַחֲלִיצָנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה

Sinon on reprend là :

וְשִׁמְחָנוּ בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה בְּיוֹם טוֹב מְקַרָּא קִדְשׁ הַזֶּה כִּי
אַתָּה טוֹב וּמְטִיב לְכָל וְנוֹדֶה לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל הָאָרֶץ וְעַל
פְּרֵי הַגָּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגָּפֶן:

תְּבָרַךְ אֶת שִׁמְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם
זְכָרְךָ מְלַכְנוּ תְּמִיד. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה אֵל.
וּמְבַלְעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ (מֶלֶךְ) גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ. פּוֹדֶה וּמְצִיל. וְעוֹנֶה
וּמְרַחֵם. בְּכָל עַת צָרָה וְצוּקָה. אֵין לָנוּ מֶלֶךְ עוֹזֵר וְסוֹמֵךְ אֵלָּא
אַתָּה:

אֱלֹהֵי הָרְאוּשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים. אֱלֹהֵי כָּל בְּרִיּוֹת. אֲדוֹן כָּל
תּוֹלְדוֹת. הַמְהַלֵּל בְּכָל הַתִּשְׁבְּחוֹת. הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד
וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וַיְהוָה אֱלֹהִים אֲמֵת. לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן.
הַמְעוֹרֵר יְשׁוּנִים וְהַמְקִיץ נֹרְדָמִים. מַחֲיֶה מֵתִים. וְרוֹפֵא חוֹלִים.
פוֹקֵחַ עוֹרִים. וְזוֹקֵף כְּפוּפִים. הַמְשִׁיחַ אֲלֵמִים. וְהַמְפַּעֵנֵחַ
נְעֻלְמִים. וְלֵךְ לְבַדְךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים:
וְאֵלֵינוּ פִּינוּ מְלֹא שִׁירָה כִּים. וְלִשְׁוֹנָנוּ רִנָּה כְּהַמוֹן גְּלוּיָנוּ.
וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שִׁבַּח כְּמַרְחִבֵי רִקִיעַ. וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשִׁמְשׁ
וּכְיָרֵחַ. וַיְדִינוּ פְּרוּשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם. וְרַגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאֵילוֹת.
אֵין אֲנַחְנוּ מְסַפְּקִין לְהוֹדוֹת לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. וְלִבְרַךְ אֶת
שִׁמְךָ מְלַכְנוּ. עַל אַחַת מְאֻלָּף אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרוֹב רַבֵּי רַבּוֹת
פְּעָמִים. הַטּוֹבוֹת נְסִים וּנְפִלְאוֹת שְׁעִשִׁית עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ.
מְלַפְּנִים מִמְּצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ.
בְּרַעַב זָנַתָּנוּ. וּבְשִׁבְעַת פְּלַלְתָּנוּ. מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ. מִדְּבַר
מְלֻטָּתָנוּ. וּמִחֲלָאִים רָעִים וְרַבִּים דָּלִיתָנוּ. עַד הִנֵּה עֲזָרוּנוּ
רַחֲמֶיךָ וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסִדֶיךָ. עַל כֵּן אֲבָרִים שְׁפִלְגַת בְּנוּ.
וְרוּחַ וּנְשִׁמָּה שֶׁנִּפְחַת בְּאִפֵּינוּ. וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁמַּת בְּפִינוּ. הֵן
הֵם. יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ. וַיִּשְׁבְּחוּ. וַיְפָאֲרוּ. אֶת שִׁמְךָ מְלַכְנוּ תְּמִיד. כִּי
כָּל פֶּה לְךָ יוֹדֶה. וְכָל לִשׁוֹן לְךָ תִּשְׁבַּח. וְכָל עֵין לְךָ תִּצְפֶּה. וְכָל
בְּרוּךְ לְךָ תִּכְרַע. וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה. וְהַלְבָּבוֹת יִירְאוּךָ
וְהַקְרָב וְהַכְלִיּוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ. כְּדָבָר שֶׁנֶּאֱמַר כָּל עַצְמֹתַי
תִּאמְרָנָה יְהוָה מִי כְמוֹךָ מְצִיל עֲנִי מִחֲזוֹק מִמֶּנּוּ. וְעֲנֵי וְאֲבִיּוֹן
מִגְזֹלוֹ:

שׁוֹעֵת עֲנִיִּים אַתָּה תִּשְׁמַע. צַעֲקַת הַדָּל תִּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ.
וְכַתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה. לַיִּשְׂרָאֵל נְאֻמָּה תְּהִלָּה:

בְּפִי יִשְׂרָאֵל תַּתְּ ר וּמֵם:

וּבְשִׁפְתַי צַדִּיקִים תַּתְּ בְּ רָךְ:

וּבְלִשׁוֹן חֲסִידִים תַּתְּ קֶ דָּשׁ:

וּבְקֶרֶב יְדוֹשִׁים תַּתְּ הַ לָּל:

בְּמַקְהֵלוֹת רַבּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. שֶׁכֵּן חוֹבֵת כָּל הַיְצוּרִים
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת. לְהִלָּל. לְשַׁבַּח.
לְפָאֵר. לְרוֹמֵם. לְהַדְרֵם. וּלְנַצַּח. עַל כָּל דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת
דוֹר בֶּן יְשִׁי עֲבָדְךָ מְשִׁיחְךָ:

נִרְצָה

פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרִנָּה.

Du Sacrifice Pascal terminons le Séder
Selon ses prescriptions et toutes ses manières.
Et si nous n'avons fait cette année, que le dire
Pussions-nous bientôt réellement l'accomplir.

O Toi, Le Pur, de Ta demeure inaccessible
Relève l'Assemblée au décompte impossible
Ramène vite ceux que Ta Droite a plantés
Libres enfin vers Sion et ivres de gaité.

חָסֵל סִדּוּר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ,
כָּכָל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ.
כְּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסִדֵּר אוֹתוֹ,
כִּן נִזְכָּה לְעִשׂוֹתוֹ.

יְיָ שׁוּבָה מְעוֹנָה,
קוּמִם קְהֵל עַדְתְּ מִי מְנָה.
בְּקִרְבֵּי נְהַל נְטַעֵי כֶּנֶה

לשנה הבאה בירושלם הבנויה

אבינו מלכנו שלח רפואה שלמה ליהונתן בן שרה בתוך שאר חולי עמך ישראל